

**RESEARCH, NEGATIVE IDENTIFICATION IN STATE MANAGEMENT
IN THE SPIRIT OF GENERAL SECRETARY NGUYEN PHU TRONG
AT THE BOOK: “RESOLUTELY, PERSISTENTLY FIGHTING FOR
THE PREVENTION AND FIGHT AGAINST CORRUPTION, NEGATIVITY,
CONTRIBUTING TO THE BUILDING OF THE PARTY AND THE STATE,
BECOMING MORE AND MORE PURE AND STRONG”**

NGHIÊN CỨU, NHẬN DIỆN TIÊU CỰC TRONG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC
THEO TINH THẦN CỦA TỔNG BÍ THƯ NGUYỄN PHÚ TRỌNG VỚI
CUỐN SÁCH: “KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG
THAM NHƯNG, TIÊU CỰC GÓP PHẦN XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ
NHÀ NƯỚC TA NGÀY CÀNG TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH”

Phan Thị Thu Hà, Lương Thị Lan Huệ
Trường Đại học Quảng Bình

ABSTRACT: *In the current trend of integration and globalization, corruption and anti-corruption and negativity have become a global problem not only in Vietnam but also in many countries around the world. To identify corrupt and negative behavior, many researchers worldwide and from Vietnam have pointed out some corruption issues related to the concept, characteristics, nature and anti-corruption measures to specifically and accurately recognize the representation of corruption and negativity in each country's conditions, especially in state management. This will contribute to improve the awareness of the risks when making and implementing policies in management. If the corrupt and negative behaviors are not eliminated, effective state management will be difficult to implement effectively. The article aims to study and identify negativity in state management, making contribution to building an increasingly clean and strong Party.*

Keywords: *Corruption, Negative, State management, Identified; Party Building.*

TÓM TẮT: Trong xu thế hội nhập và toàn cầu hóa hiện nay, tham nhũng và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã trở thành vấn đề toàn cầu không chỉ của riêng Việt Nam mà còn của nhiều quốc gia trên thế giới. Để nhận diện về hành vi tham nhũng, tiêu cực nhiều công trình nghiên cứu trên thế giới và Việt Nam đã chỉ ra các vấn đề về tham nhũng như khái niệm, đặc điểm, bản chất và những biện pháp phòng chống tham nhũng nhằm nhận diện cụ thể hơn, chính xác hơn nữa về tham nhũng, tiêu cực trong điều kiện của mỗi quốc gia, nhất là trong quản lý nhà nước. Điều này sẽ bổ sung thêm cách nhìn nhận rõ hơn những rủi ro khi hoạch định và thực thi chính sách trong quản lý nếu không loại trừ được những hành vi tham nhũng, tiêu cực thì hiệu quả quản lý nhà nước sẽ khó có thể thực hiện. Bài viết nghiên cứu, nhận diện tiêu cực trong quản lý nhà nước góp phần xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Từ khóa: *Tham nhũng, tiêu cực, quản lý nhà nước, nhận diện, xây dựng Đảng.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tiêu cực là những thói hư, tật xấu, là nhận thức, thái độ và hành vi không lành mạnh làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến Đảng và Nhà nước. Những lời đầu tiên của Nhà xuất bản cuốn sách có trích dẫn sự nhấn mạnh của chủ tịch Hồ Chí Minh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực: “Người cho rằng đó là “những căn bệnh nguy hiểm”, “là giặc nội xâm”, không chỉ gây thiệt hại về kinh tế, mà còn làm suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, làm suy yếu bộ máy của Đảng, Nhà nước, gây mất lòng tin của quần chúng nhân dân. Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn xác định phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là “một cuộc đấu tranh gay go giữa cái tốt và cái xấu, cái cũ và cái mới, giữa đạo đức cách mạng là cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư và kẻ địch là tệ tham ô, lãng phí, quan liêu”, phải được tiến hành thường xuyên, kiên quyết, kiên trì, bền bỉ, nhằm mục đích xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh” [1, Tr.7]. Theo đó, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là một cuộc đấu tranh gay go, quyết liệt và trường kỳ nhằm mục đích xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Tác phẩm “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh” gồm các bài viết, bài phát biểu, chỉ đạo, tổng kết của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về vấn đề phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam trong 10 năm qua, đồng thời nêu phương châm phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực trong giai đoạn tiếp theo. Tác phẩm có giá trị lý luận và thực tiễn quan trọng đối với công tác xây dựng Đảng, hệ thống chính trị và sự nghiệp cách mạng của nước ta, đặc biệt cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam hiện nay.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Những vấn đề chung về tiêu cực

Tiêu cực là khái niệm dùng để chỉ những hiện tượng không lành mạnh, có tác dụng phủ định, cản trở, không tốt đối với quá trình phát triển của xã hội, là nhận thức, thái độ, hành vi không lành mạnh, của cá nhân, công dân gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến lợi ích, uy tín của gia đình, cơ quan, tổ chức hay cộng đồng xã hội.

Khái niệm tiêu cực được sử dụng phổ biến trong các văn bản của Đảng và Nhà nước, tiêu cực trong cán bộ đảng viên công chức là những hành vi, quan điểm, chủ trương trái với quan điểm của Đảng và Nhà nước. Tiêu cực có những biểu hiện và mức độ khác nhau cả trong nhận thức lẫn hành vi. Vì thế, nhận diện các biểu hiện cụ thể của tiêu cực để xác định được những phương thức đấu tranh phòng chống tiêu cực nhằm thúc đẩy sự phát triển của đất nước và xã hội.

Tiêu cực trong quản lý nhà nước được hiểu là sự nhận thức, thái độ, hành vi không tốt, không lành mạnh, là những thói hư, tật xấu của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi công vụ trái với các quan điểm, chủ trương của Đảng các quy định pháp luật của Nhà nước, trái với quy chế, điều lệ của các tổ chức hội, đoàn thể cũng như những chuẩn mực đạo đức, quy tắc ứng xử, truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc, gây ảnh hưởng xấu đến uy tín của Đảng, cơ quan Nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội, làm tha hóa đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức và làm giảm sút niềm tin của Nhân dân, cản trở quá trình phát triển kinh tế - xã hội.

Đọc và suy ngẫm về cuốn sách về phòng, chống tiêu cực của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng chúng ta càng nhận thức rõ những tác hại nghiêm trọng gây ảnh hưởng lớn đến Đảng và Nhà nước, càng thêm quyết tâm cùng nhau ngăn chặn căn bệnh nguy hiểm này càng sớm càng tốt.

2.2. Những biểu hiện của tiêu cực và quy định của Đảng, Nhà nước về các hành vi tiêu cực

2.2.1. Những biểu hiện của tiêu cực trong quản lý nhà nước

Biểu hiện của tiêu cực rõ nét nhất là sự suy thoái của cán bộ. Đó là những hành vi của cán bộ đảng viên, công chức, viên chức trái với Điều lệ, Cương lĩnh... của Đảng và Nhà nước. Là sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên mà trước hết là cán bộ lãnh đạo. Như chúng ta đã biết, tiêu cực trong quản lý nhà nước là hiện tượng xã hội nguy hiểm đã được Đảng ta và chủ tịch Hồ Chí Minh cảnh báo và có những giải pháp nhằm ngăn chặn từ rất sớm. Ở nước ta, trong thời gian qua có thể nhận thấy, Đảng và Nhà nước luôn quyết tâm đẩy mạnh phòng, chống tiêu cực quyết liệt. Theo Hướng dẫn số 25-HD/BCDWTW và quy định số 32-QĐ/TW ngày 16/9/2021 của Bộ Chính trị đã nêu rõ 19 nhóm hành vi tiêu cực cần tập trung chỉ đạo phòng chống bao gồm: Nói, viết thực hiện không đúng hoặc không thực hiện, thực hiện không đầy đủ chủ trương, đường lối, quy định của Đảng và Pháp luật của Nhà nước; Chấp hành không đầy đủ hoặc không chấp hành nguyên tắc tổ chức hoạt động của Đảng; Thực hiện không đầy đủ hoặc không thực hiện trách nhiệm nêu gương theo quy định của Đảng và Nhà nước; Lợi dụng công việc nhà nước để trục lợi cá nhân, cơ hội, vụ lợi; Quan liêu, xa rời thực tế, thiếu trách nhiệm, buông lỏng lãnh đạo; Tặng quà, nhận quà dưới mọi hình thức, chạy chức, chạy quyền....

Trong những năm gần đây, dưới sự lãnh đạo quyết liệt của trường ban chỉ đạo phòng, chống tiêu cực, tham nhũng - Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, tiêu cực đã được đẩy mạnh và có nhiều điểm đột phá quan trọng.

2.2.2. Quy định của Đảng, Nhà nước về các hành vi tiêu cực

Quy định của Đảng về các hành vi tiêu cực

Trong thời gian quan, việc nhận diện hành vi tiêu cực trong quản lý nhà nước đã được các

bộ, ngành, địa phương, đơn vị quan tâm nghiên cứu và hiểu rõ cách thức nhận diện hành vi tiêu cực và các nhiệm vụ cụ thể nhằm góp phần xây dựng đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Đảng, Nhà nước đã ban hành nhiều văn bản quy định, cũng như nhiều nghị quyết, chỉ thị nêu bật những hành vi tiêu cực, đặc biệt trong Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng đã khái quát những hành vi tiêu cực gồm 2 nhóm hành vi sau:

Một là, hành vi tiêu cực được biểu hiện bằng sự suy thoái về tư tưởng chính trị: như: mờ nhạt lý tưởng cách mạng, giảm sút niềm tin vào đảng, chính quyền, vào mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, thiếu niềm tin vào chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Hai là, hành vi tiêu cực được biểu hiện bằng sự suy thoái về đạo đức, lối sống: đó là lối sống ích kỷ, cá nhân, thực dụng, không vì lợi ích của tập thể làm ảnh hưởng đến tập thể, biến thành những con sâu mọt, thoái hóa, biến chất trong đảng.

Nội dung cuốn sách của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng có đoạn nhấn mạnh: Chúng ta đều biết, tham nhũng là hiện tượng xã hội tiêu cực, xấu xa mà thời nào, chế độ nào, quốc gia nào cũng có, đó là khuyết tật bẩm sinh của quyền lực. So với tham nhũng thì tiêu cực có nghĩa rộng hơn. Do đó, phải xác định phạm vi của tiêu cực mà chúng ta cần tập trung phòng, chống là những hành vi có liên quan đến tham nhũng: đó là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống...có như vậy mới trị tận gốc của tham nhũng [3, Tr.15,16].

Quy định của Nhà nước về các hành vi tiêu cực

Trong Nghị định số 112/2020/NĐ-CP ngày 18/9/2020 của Chính phủ về xử lý kỷ luật cán bộ, công chức, viên chức đã nêu rõ 05 nhóm hành vi tiêu cực bao gồm:

Những hành vi vi phạm các quy định về

nghĩa vụ của cán bộ, công chức, viên chức (có 33 hành vi);

Những hành vi vi phạm các quy định về những việc cán bộ, công chức, viên chức không được làm gồm 14 hành vi;

Những hành vi vi phạm nội quy, quy chế của cơ quan, tổ chức, đơn vị; vi phạm đạo đức, lối sống (có 11 hành vi);

Những hành vi vi phạm pháp luật khác khi thi hành công vụ (gồm hơn 950 hành vi được quy định trong 120 đạo luật) ngoài những vi phạm pháp luật được quy định trong Bộ luật Hình sự;

Trong quản lý nhà nước, nhất là quản lý kinh tế, quản lý con người thông qua công tác cán bộ của người có chức vụ, quyền hạn có vai trò đặc biệt quan trọng. Những sai phạm của cán bộ, nhất là cán bộ lãnh đạo làm chệch định hướng phát triển cũng như thông qua hành vi và phương thức thực hiện hành vi tiêu cực của họ đã làm gia tăng sự phân hoá trong xã hội như làm tha hoá đội ngũ, gây mâu thuẫn nội bộ, làm giảm sút niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, tiềm ẩn sự mâu thuẫn trong xã hội.

Mặt khác, trong quản lý nhà nước, những biểu hiện tiêu cực trong công tác cán bộ thường thấy là hành vi chạy chức, chạy quyền... Thực tế cho thấy, công tác cán bộ vẫn còn nhiều bất cập, chưa phản ánh đúng thực chất, chưa gắn với kết quả, sản phẩm cụ thể, không ít trường hợp còn cảm tính, nể nang, dễ dãi hoặc định kiến.

Theo TS. Nguyễn Xuân Trường, Vụ trưởng Vụ địa phương - Ban Nội chính trung ương: phòng chống tiêu cực trước hết cần tập trung vào cán bộ lãnh đạo, quản lý với những biểu hiện tiêu cực xoay quanh những mối quan hệ với cán bộ lãnh đạo.

Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính

trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” đã khẳng định “Một bộ phận cán bộ, đảng viên, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo, quản lý nhận thức chưa đầy đủ tính chất, tầm quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; chưa nêu cao tinh thần trách nhiệm, thiếu gương mẫu, phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, sa vào chủ nghĩa cá nhân, nói chưa đi đôi với làm, vi phạm kỷ luật đảng, vi phạm pháp luật”[2].

Công tác cán bộ là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng; công tác cán bộ là khâu “then chốt” của công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị. Xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ cấp chiến lược là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, là công việc hệ trọng của Đảng, phải được tiến hành thường xuyên, thận trọng, khoa học, chặt chẽ và hiệu quả. Đầu tư xây dựng đội ngũ cán bộ là đầu tư cho phát triển lâu dài, bền vững.

2.2.3. Một số giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong quản lý nhà nước

Thứ nhất, đẩy mạnh hoàn thiện cơ chế kiểm soát chặt chẽ quyền lực trong Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị. Muốn thực hiện được điều này phải thiết lập cho được một cơ chế kiểm soát chặt chẽ đối với việc thực thi quyền lực của cán bộ lãnh đạo, của người đứng đầu. Có cơ chế ràng buộc trách nhiệm với nhiệm vụ và quyền hạn của họ nhằm khắc phục sự lạm quyền và lợi dụng quyền lực của họ, hạn chế càng sớm càng tốt những biểu hiện của tiêu cực trong quản lý nhà nước

Thứ 2, tiếp tục phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi tiêu cực. Các vụ án có tính có tính chất nghiêm trọng ngày càng phổ biến, chính vì vậy cần thiết đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát, tích cực, khẩn trương giải quyết triệt để các vụ án, không phân biệt người có hành vi phạm

tội là ai.

Thứ 3, xây dựng, kiện toàn đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, tăng cường công tác xây dựng đảng về chính trị tư tưởng, nâng cao hơn nữa nhận thức về tiêu cực trong cán bộ.

Nhận thức yếu kém, sai lệch và tha hóa của một bộ phận cán bộ đảng viên về phòng chống tiêu cực là một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến những sai phạm về sau. Vì vậy, nâng cao năng lực, ý thức thái độ trách nhiệm trong thực thi công vụ, thực hiện tốt nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực là yêu cầu tất yếu đặt ra. Công tác đội ngũ cần làm tốt từ quy trình quản lý nhân sự như tuyển dụng, sử dụng, bố trí, đề bạt bổ nhiệm, đánh giá, luân chuyển, thi đua khen thưởng, đào tạo, bồi dưỡng... đối với đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức. Công tác cán bộ cần được đặc biệt quan tâm trong mỗi cơ quan, tổ chức, đơn vị. Tăng cường hoạt động tuyên truyền, giáo dục pháp luật cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức thực hiện tốt công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí. Đồng thời, đẩy mạnh học tập và làm việc theo tấm gương đạo đức, phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Hoạt động tuyên truyền vận động cần nâng cao hiệu quả, chất lượng, tránh hình thức, dàn trải.

Thứ 4, công khai, minh bạch, dân chủ trong quản lý nhà nước.

Trong quản lý nhà nước, thực hiện công khai, minh bạch, dân chủ càng tốt thì càng ít có cơ hội và điều kiện để nảy sinh tiêu cực, lãng phí. Để góp phần hoàn thiện hơn nữa các quy định về công khai, minh bạch, dân chủ, cần có cách tiếp cận toàn diện hơn về trách nhiệm của cán bộ, công chức về các hoạt động công vụ của mình, cũng như về tài sản, thu nhập mà mình có được, cần có cơ chế kiểm soát các thông tin trong bản kê khai tài sản, thu nhập. Đồng thời, quy định mức xử lý cụ thể đối với hành vi vi phạm trong việc thực hiện công khai, minh

bạch trong trường hợp người có trách nhiệm công khai, minh bạch cố tình không công khai, minh bạch để che giấu các hành vi tham nhũng, tiêu cực hoặc do không thực hiện công khai, minh bạch nên đã gây thiệt hại cho người khác, cho xã hội.

Thứ năm, đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền, giáo dục về phòng chống tham nhũng, tiêu cực

Theo tinh thần trong cuốn sách của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, công tác thông tin, tuyên truyền về phòng chống tham nhũng, tiêu cực cần được tăng cường và có nhiều đổi mới. Qua đó, nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng chống tiêu cực, tham nhũng được nâng lên. Việc công khai kết quả xử lý các vụ việc đã góp phần định hướng tốt dư luận xã hội và thể hiện sự công khai, minh bạch trong xử lý tham nhũng, tiêu cực của Đảng và Nhà nước ta.

3. KẾT LUẬN

Cuốn sách thể hiện tư tưởng xuyên suốt, nhất quán của người đứng đầu Đảng ta về công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực nhằm xây dựng, chỉnh đốn Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Có thể nói rằng, cùng với mặt trái của kinh tế thị trường, của quá trình hội nhập hiện nay, hành vi tham nhũng, tiêu cực rất đa dạng, phức tạp và biến tướng ngày càng tinh vi, khó phát hiện. Nếu như trước đây, tham nhũng có tính chất riêng lẻ, đơn giản, manh mún, thì nay, tham nhũng, tiêu cực đã trở nên phức tạp hơn. Lợi ích mà tham nhũng, tiêu cực hướng đến không chỉ dừng lại ở vật chất nữa, mà còn phi vật chất, không chỉ diễn ra trong khu vực công, mà còn trong khu vực tư, có sự móc nối, cấu kết chặt chẽ giữa người có chức vụ, quyền hạn trong khu vực nhà nước với doanh nghiệp. Chính vì vậy, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta “nhất quán phương châm: phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực từ sớm, từ xa, cả ngôn lẫn

gốc, kiên quyết trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt” như nội dung cuốn sách và sự trăn trở, quan tâm đặc biệt của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng Cộng sản Việt Nam. Qua nội dung các bài viết của Tổng Bí thư trong cuốn sách, chúng ta thêm hiểu, thêm vững tin rằng xã hội xã hội chủ nghĩa với giá trị cốt lõi, bền vững và tốt đẹp mà nhân loại hướng tới là một xã hội “thực sự vì con người; sự phát triển về kinh tế đi đôi với tiến bộ và công bằng xã hội; một xã hội nhân ái, đoàn kết, tương trợ lẫn nhau, hướng tới các giá trị tiến bộ, nhân văn; sự phát triển bền vững, hài hòa với thiên nhiên để bảo đảm môi trường sống trong lành cho các thế hệ hiện tại và tương lai; một hệ thống chính trị mà quyền lực thực sự thuộc về nhân dân, do nhân dân và phục vụ lợi ích của nhân dân”. Đây cũng chính là mục tiêu, là con đường mà Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng

ta và nhân dân ta đã lựa chọn và phấn đấu thực hiện xây dựng một nước Việt Nam kiên cường, hùng mạnh, tự tin sánh vai với các cường quốc năm châu như tâm nguyện của chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại hằng mong ước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Báo Điện tử Quân đội nhân dân, cập nhật 13/1/2022.
- [2] Kết luận số 21- KL/TW ngày 25/10/2021 của Nghị quyết Hội nghị lần thứ 4 BCH TW Đảng khoá XIII.
- [3] Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng (2023), *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*. NXB Chính trị Quốc gia sự thật.
- [4] Từ điển Tiếng Việt của Viện Ngôn ngữ học, NXB Hồng Đức, tr 1254.

Liên hệ:

ThS. Phan Thị Thu Hà

Trường Đại học Quảng Bình

Địa chỉ: Số 18 Nguyễn Văn Linh, Đồng Hới, Quảng Bình

Email: demenkyloe@gmail.com

Ngày nhận bài: 12/6/2023

Ngày gửi phản biện: 12/6/2023

Ngày duyệt đăng: 18/6/2023